

Beslutningsforslag nr. B 112. Fremsat den 8. februar 2001 af Jann Sjursen (KRF), Flemming Kofod-Svendsen (KRF), Ole M. Nielsen (KRF) og Tove Videbæk (KRF)

Forslag til folketingsbeslutning

om opholdstilladelse og rehabilitering til personer, som er ofre for handel med personer med henblik på seksuel udnyttelse

Folketinget opfordrer regeringen til snarest at fremsætte de nødvendige lovforslag og foretage fornødne ændringer af bekendtgørelser, cirkulærer og andre administrative forskrifter med henblik på at hjælpe personer, som er ofre for handel med personer med henblik på seksuel udnyttelse. Ændringerne skal ske efter følgende retningslinjer:

- En udlænding, som henvender sig til eller pågribes af politiet, og som antages at kunne være et offer for handel med personer med henblik på seksuel udnyttelse, skal forud for udvisning have en rimelig frist til at foretage en anmeldelse mod sine bagmænd.
- Hvis udlændingen herefter anmelder sine bagmænd til politiet, skal personen kunne forblive i landet, indtil dennes medvirken under efterforskning og retssag ikke længere er nødvendig.
- Efter denne periode skal udlændingen efter en konkret vurdering kunne meddeles opholdstilladelse med henblik på rehabilitering, som dog som hovedregel ikke skal kunne overstige 3 måneder.
- Efter tidspunktet for anmeldelsen skal udlændingen under sit ophold i Danmark på et beskyttet opholdssted modtage lægelig, psykologisk og retslig hjælp m.m. med henblik på rehabilitering.

Bemærkninger til forslaget

Baggrund for forslaget

I de senere år har også Danmark haft stigende problemer med handel med kvinder, som tvinges ud i prostitution. Der har været eksempler på organiseret udnyttelse af kvinder fra Sydamerika, Asien og Østeuropa. Det er ofte sager, hvor kvinderne udsættes for voldtægt, vold og trusler om vold mod dem selv og deres familie, og hvor bagmændene indkasserer stort set alle de penge, kvinderne tjener som prostituerede.

Ved handel med kvinder med henblik på seksuel udnyttelse forstår forslagsstillerne indførsel i landet eller udførsel af landet af personer med henblik på seksuel udnyttelse af disse. Der foreligger seksuel udnyttelse, hvis man udnytter en andens prostitution, eller hvis man tvinger en person til at gøre eller tåle noget af seksuel karakter.

Der har også i andre lande været eksempler på drenge/mænd, som er blevet handlet med henblik på kommerciel seksuel udnyttelse ved prostitution, men endnu er denne del af problemet ikke konstateret i Danmark. Handel med kvinder er i dag en lige så god forretning for maffialignende organisationer, som illegal narko- og våbenhandel.

Hvis handelen med kvinder skal stoppes, kan det kun ske ved at skaffe oplysninger om bagmændene fra de prostituerede. Derfor er det en dårlig løsning umiddelbart at udvise kvinderne. Der er derimod behov for tiltag, der beskytter og støtter kvinderne, så de ikke udsættes for yderligere krænkelse, og som gør dem bedre rustet til at vende tilbage til deres eget land.

Problemets omfang

Det præcise omfang af handel med kvinder til prostitution er vanskeligt at fastslå. Dette skyldes formentlig, at ofrene på grund af vold eller trusler om vold sjældent er villige til at stå frem og fortælle, hvad de har været ude for. Alligevel anslår FN og IOM (International Organization for Migration), at 500.000 mennesker årligt er ofre for »trafficking« til et vesteuropæisk land – og at tallet er stigende.

Også FN, EU, Europarådet m.fl. er enige om, at handel med kvinder er et stigende problem. Dette mener man først og fremmest skyldes, at denne handel har vist sig at være en lukrativ forretning for kriminelle grupper. Handel med kvinder med henblik på prostitution er oftest en mindre risikabel og mere profitabel forretning end den traditionelle organiserede kriminalitet såsom narkotika- og våbensmugling og hvidvaskning af penge.

Foreningen af Politimestre i Danmark og Politidirektøren i København har på anmodning fra Justitsministeriet skønnet, at der er mellem 370 og 420 udenlandske kvinder, der arbejder som prostituerede i Danmark. Københavns Politi har på det seneste registreret en stigning i antallet af udenlandske prostituerede på *gadeplan* (ca. 30 i 1999) modsat på massageklinikker. Dette er en ny udvikling, som efter forslagsstillerens opfattelse er en konsekvens af den afkriminalisering af prostitution, som Folketinget vedtog den 4. marts 1999 (lov nr. 141 af 17. marts 1999, jf. lovforslag nr. L 43, folketingsåret 1998-99).

Ifølge Pro-Centret (landsdækkende rådgivnings-, formidlings- og videncenter for prostitution) er der derimod tale om et langt højere tal – nemlig over 2000 udenlandske prostituerede. Ifølge centret udgør de udenlandske prostituerede ca. en tredjedel af samtlige prostituerede i Danmark. Det vides ikke, hvor stor en andel af kvinderne der er ofre for menneskehandel. Ved at undersøge annoncer i Ekstra Bladet har Pro-Centret kunnet påvise, at der er sket en tidobling i antallet af udenlandske prostituerede i perioden fra 1989 til 1999. Stigningen er særligt sket inden for gruppen af sydøstasiatiske kvinder og dernæst syd- og mellemamerikanske kvinder. Ifølge Pro-Centret fremgår antallet af prostituerede fra Øst- og Centraleuropa ikke af annoncerne, da disse af udseende ligner danske kvinder og derfor ikke reklamerer med afstamning.

Gældende regler om opholdstilladelse og visum til ofrene

I dag kan der efter en konkret vurdering meddeles visum til indrejse og ophold i forbindelse med vidne-

forklaring. Endvidere kan et visum forlænges med op til tre måneder, hvis det må antages at være af væsentlig betydning for efterforskningen eller behandlingen af en straffesag. Undtagelsesvis kan der i efterforskningsøjemed meddeles midlertidig opholdstilladelse i perioden, indtil personens medvirken under en straffesags behandling ikke længere er nødvendig. Visum eller midlertidig opholdstilladelse udstedes alene af efterforskningshensyn og kun efter anmodning fra politiet, anklagemyndigheden eller de retlige instanser.

Endelig er der mulighed for at søge om asyl efter de almindelige regler i udlændingeloven.

Behov for særlig bestemmelse om ret til ophold og hjælp til ofrene

Udenlandske prostituerede bliver som hovedregel udvist af landet med det samme. Trusler, vold m.v. i hjemlandet mod ofrene selv eller deres familie kan bervirke, at de ikke ønsker at medvirke i en dansk efterforskning eller retssag om rufferi m.v. I disse sager er der derfor behov for en anden procedure, som ikke i sig selv er med til at afholde ofrene fra at anmelde bagmændene og vidne imod dem.

Samtidig er det uansvarligt at sende kvinder, der måske har været udsat for en forbrydelse, tilbage til deres hjemland, når forbrydelsen er sket på dansk territorium. Udvisning vil som oftest betyde, at ofrene ikke får den nødvendige hjælp til rehabilitering. Det er forslagsstillernes opfattelse, at det danske samfund må påtage sig sin del af ansvaret for, at disse forbrydelser kan finde sted. Afkriminalisering af prostitution, mangelfuld kriminalisering af kunder, accept af prostitutionsannoncer, mangelfuld prioritering af op-søgende virksomhed og efterforskning på området er nogle af de forhold, der er med til at gøre Danmark til et attraktivt land for bagmændene til denne særlig grove form for menneskehandel og udnyttelse.

Ved at tilbyde et beskyttet rehabiliteringsophold med henblik på medvirken under efterforskning og retssag får kvinderne den sikkerhed mod bagmændene og den hjælp, som kan motivere dem til at vidne mod deres bagmænd. Da opholdstilladelse ikke skal opfattes som en belønning for anmeldelse og vidneførelse, skal den som udgangspunkt være begrænset til den periode, hvor personens medvirken til sagens opklaring er nødvendig. Kun i de tilfælde, hvor der efter denne periode fortsat er et konkret behov for psykologhjælp eller lignende, skal der være mulighed for at meddele opholdstilladelse med henblik på rehabilitering – dog højst i tre måneder ekstra. Endvidere gælder straffelovens almindelige regler om falsk vidnesbyrd også for disse personer.

Hjælpe muligheder i andre lande til ofrene

Belgien har oprettet tre særlige centre, hvor ofre for menneskehandel kan modtage psykologisk, social og juridisk bistand. Såfremt en udenlandsk prostitueret, der opholder sig illegalt i Belgien, pågribes af politiet og antages at være offer for menneskehandel, får den pågældende en frist på 45 dage til at forlade landet. Den pågældende bliver samtidig oplyst om, at der kan meddeles midlertidig opholdstilladelse i 90 dage, såfremt den pågældende inden for de 45 dage ønsker at indgive klage over sine bagmænd og vidne mod dem. Opholdstilladelsen kan efterfølgende forlænges med 6 måneder ad gangen. Det er en betingelse for forlængelsen, at den pågældende følger et resocialiseringsprogram, herunder tager ophold på et af de ovenfor nævnte centre. Efter retssagens slutning vil den udenlandske prostituerede efter et konkret skøn kunne opnå permanent opholdstilladelse, navnlig når den pågældende har vist vilje til at integrere sig i Belgien.

I Holland meddeler justitsministeriet visum eller midlertidig opholdstilladelse med henblik på sagens opklaring, hvis en udenlandsk prostitueret anmelder sin bagmand til politiet. Meddelelse af visum eller opholdstilladelse sker uden forudgående konsultation med politiet eller anklagemyndigheden. Er der efter en eventuel retssags afslutning risiko for, at den udenlandske prostituerede vil lide overlast ved en tilbagevenden til hjemlandet, meddeler det hollandske justitsministerium efter et konkret skøn permanent opholdstilladelse til den pågældende af humanitære grunde. I 1999 opholdt der sig ca. 2000 udenlandske prostituerede i Holland. Omkring 160 udenlandske prostituerede henvender sig årligt til hollandsk politi med anmodning om hjælp mod deres bagmænd.

Internationale konventioner, rekommandationer m.v.

Forslaget er i god overensstemmelse med EU's Fælles aktion fra 1997, der forpligter medlemsstaterne til at træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre passende beskyttelse af vidner, der leverer oplysninger, og passende bistand til ofrene og deres familier.

Europarådets Ministerkomité opfordrer i rekommandation af 19. maj 2000 til at give førsteprioritet til hjælp til ofre gennem rehabiliteringsprogrammer og beskyttelse mod bagmændene. Særligt nævnes betydningen af modtagelsescentre eller lignende for ofrene, som kan give dem psykologisk og lægelig hjælp m.m. Endelig opfordres medlemsstaterne til at overveje midlertidig opholdstilladelse af hensyn til efterforskningen af en sag eller af humanitære grunde.

Gennem ratifikation af FN's konvention om afskaffelse af alle former for diskrimination mod kvinder

har Danmark forpligtet sig til at tage alle passende forholdsregler, herunder gennemføre lovgivning med henblik på at hindre enhver form for handel med kvinder og udnyttelse af kvinder ved prostitution (artikel 6). I den endnu ikke ikrafttrådte FN-protokol om

»trafficking« forpligter de undertegnende stater sig til at give ofre lægelig og psykologisk hjælp m.m. og overveje midlertidig eller permanent opholdstilladelse til disse, herunder af humanitære grunde.

Skriftlig fremsættelse

Jann Sjursen (KRF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om opholdstilladelse og rehabilitering til personer, som er ofre for handel med personer med henblik på seksuel udnyttelse.

(Beslutningsforslag nr. B 112).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.